

4. Експорт в умовах війни. Дія. Бізнес. Експортний напрям. URL: https://export.gov.ua/business_during_war (дата звернення: 25.10.2022)

УДК 334.021

Парушевські Артур
студент групи ПКм-51
кафедри економічної кібернетики
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна
Науковий керівник: Дмитрів Дмитро
кандидат технічних наук, доцент
завідувач кафедри економічної кібернетики
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна
Artur Parushevski
student of the group АСm-51
Economic Cybernetics Department
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine
Scientific Supervisor: Dmytro Dmytriv
PhD (Machinery)
Docent, Head of Economic Cybernetics Department
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

ВИКОРИСТАННЯ ДІДЖИТАЛ-ІНСТРУМЕНТІВ У СЕКТОРІ ДЕРЖАВНИХ ФІНАНСІВ УКРАЇНИ USE OF DIGITAL TOOLS IN THE PUBLIC FINANCE SECTOR OF UKRAINE

Цифровізація – це багатогранний процес, який спостерігається в усіх аспектах повсякденного життя. Перехід від аналогових технологій до цифрових має революційні наслідки у сферах освіти, охорони здоров'я та ведення бізнесу. Але найсуттєвіша зміна, викликана цифровізацією, пов'язана з модернізацією державного управління. Оцифрування може допомогти покращити реалізацію багатьох соціальних платформ шляхом підвищення доступності та модернізації існуючих технологій. Міжнародні відносини теж зіткнулись із трансформацією під впливом цифровізації, а це означає що появились нові виклики та вимоги, які потребують консолідації зусиль закордонних партнерів.

Передбачається, що майбутні зміни соціально-економічних процесів стануть неминучими. Наразі людство невизначене у наслідках глобальної цифровізації. Однак майже всі зібрані точки зору [6] передбачають неминучу трансформацію логістичних процесів, формування принципово нових систем організації виробництва й обслуговування, зрушення на ринку праці, що потягне за собою нові соціально-трудові відносини. Крім того, багато хто вважає [5], що суттєво зміняться трудові та сімейні відносини, інструменти держави та інші аспекти суспільства.

Україна вважається однією з країн, яка ефективно використовує переваги цифрових технологій. Це можна побачити через реформу державного управління із використанням мобільних, соціальних і хмарних технологій. Окрім цього, Україна використовує «цифрові» технології у своєму державному секторі, впроваджуючи методи аналізу даних та запроваджуючи «Інтернет речей» і мобільні технології. Це призвело до позитивних змін у сфері державних закупівель та протидії корупції під час проведення таких заходів. Щоб створити цифрову економіку та забезпечити громадянам безперебійне користування цими

інструментами, держави повинні інвестувати в інформаційно-комунікаційні технології. Це допоможе перейти до нових моделей взаємодії та послуг, не залишаючись заручниками старих, малоефективних систем.

«Цифровізацію» слід розглядати не як самоціль, а як інструмент. За системного державного підходу «цифрові» технології стимулюватимуть розбудову відкритого інформаційного суспільства як одного з ключових елементів для розвитку демократії в Україні, економічного зростання, створення робочих місць і підвищення продуктивності праці, а також поліпшення якості життя українських громадян.

Усі організації, як державні, так і приватні, щоденно потребують доступу до того чи іншого державного реєстру або бази даних: єдиного митного вікна, реєстру судових рішень, системи електронних закупівель тощо. Для того, щоб вони були повністю функціональними, вони мають бути інтегровані із зовнішніми національними реєстрами та базами даних.

Державна агенція «Відкриті публічні фінанси» пропонує три проекти, що дають змогу відслідковувати бюджетний процес, виконання державного та місцевих бюджетів (за доходами та видатками), використання державних коштів та статус іноземного фінансування.

«Відкриті публічні фінанси» – це новітня державна установа, створена наказом Міністерства фінансів України № 18 від 30.01.2017 для ефективної підтримки ІТ-проектів щодо відкритих публічних фінансів.

Сьогодні це:

- три відкриті портали групи E-data;
- багатоступеневі системи аутентифікації користувачів;
- повний цикл побудови предметно-орієнтованих інформаційних баз даних (DWH);
- підтримка інфраструктури та користувачів;
- «Відкриті державні фінанси» підтримує, супроводжує та керує проектами в галузі відкритих даних, що включають реалізацію концепції IAS «Прозорий бюджет», а також впровадження інструментів і програмного забезпечення фіскального менеджменту з використанням open data.

Єдиний веб-портал використання публічних коштів – це офіційний інформаційний ресурс, який містить відкриті дані про використання бюджетних коштів в Україні та є найбільшою базою даних про державні фінанси України.

Портал пропонує громадянам України інформацію про використання державних коштів розпорядниками і одержувачами коштів державного та місцевих бюджетів, суб'єктами державного та місцевого управління а також фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування. На порталі подано інформацію про операції, звіти та договори розпорядників і одержувачів коштів та їх виконання.

Портал розділено на дві частини:

Пошук за транзакціями. Представлені транзакції дозволяють шукати всі платежі державних і муніципальних установ, пенсійних фондів, національних фондів соціального страхування тощо. Транзакції щодня надсилаються на портал Міністерством фінансів України (ДКСУ), де інформація швидко оновлюється. Щоранку на порталі публікуються всі платежі за попередній день.

Пошук за розпорядниками. Відображається інформація про фінансові звіти, договори та їх виконання. У цьому розділі інформацію оновлюють самі розпорядники та одержувачі державних коштів. Згідно із Законом, господарюючі суб'єкти державної та муніципальної власності мають оприлюднювати інформацію щокварталу, не пізніше 35 днів після закінчення звітного періоду.

Портал стимулює прозорість витрат із скарбниці, підвищенню відповідальності розпорядників та одержувачів бюджетних коштів перед суспільством, на національному рівні та «на місцях». Це корисна і доступна база даних, яку можуть використовувати активні

громадяни, студенти, журналісти. Опубліковані на порталі транзакції є одним з важливих джерел інформації для органів державного контролю. Рахункова палата України та Державна аудиторська служба України є найбільш активними споживачами даних із порталу.

Бюджет для громадян – це державний портал з відкритими даними щодо державних фінансів, включно із державним та місцевими бюджетами. Портал містить глосарій бюджетних термінів, інформацію про бюджетний процес та його учасників а також показники бюджетів усіх рівнів.

Портал має на меті надати громадськості інформацію про бюджетну політику України у доступній формі, щоб усі громадяни могли розуміти, на що витрачаються кошти платників податків. Портал надає можливість для прозорого діалогу між владою та громадськістю з питань планування та виконання бюджетів на державному та місцевому рівнях. Візуалізації покращують сприйняття та розуміння даних. Національний веб-портал «Бюджет для громадян» відповідає кращим світовим практикам у сфері фіскальної відкритості.

На порталі представлені показники планування державного бюджету, дані, які стосуються виконання державного та всіх місцевих бюджетів (доходи, видатки, позики та фінансова підтримка), а також дані про дефіцит державного бюджету. Таким чином, кожен має можливість стежити за доходами та видатками своєї громади та брати участь у складанні та затвердженні бюджету.

Інструмент BOOST-аналізу – унікальний інструмент, розроблений на основі методології Світового банку. Він призначений для аналізу бюджетів на всіх рівнях, від столиці до села, з точки зору доходів і видатків, і використовується аналітиками та експертами. Інструмент BOOST є невід’ємним інструментом порталу «Бюджет для громадян». Фактично, аналіз BOOST виконує роль індикатора у галузі державних фінансів. Його мета – підвищити прозорість бюджетної сфери та допомогти покращити процеси ухвалення рішень шляхом аналізу бюджетних даних на всіх рівнях аналітиками та представниками громадянського суспільства.

BOOST-аналіз допомагає самостійно формувати різновимірні таблиці використовуючи дані показників бюджетів. Також даний інструмент дозволяє здійснювати глибоку аналітику бюджетної політики, аналізувати тенденції в розрізі бюджетів. Йдеться про аналіз всіх частин бюджету: доходів, видатків, фінансування та кредитування. Це важливий інструмент також для студентів та викладачів, які пишуть свої дослідження на теми у сфері публічних фінансів.

Портал реєстру проєктів МФО – це корисний веб-портал із вичерпною інформацією про проєкти соціально-економічного розвитку в Україні, що фінансуються міжнародними фінансовими організаціями, у форматі відкритих даних.

Портал містить ключову інформацію за кожним проєктом, включно з цілями, бенефіціарами, виконавцями, витратами, фінансистами, використанням коштів, проєктною та тендерною документацією та угодами з МФІ. На порталі представлено тенденції у використанні коштів за роками та структуру фінансування проєктів за підрозділами, фінансуючими та відповідальними виконавцями.

Портал проєктів МФІ було створено 2019 року на прохання громадськості та відповідно до розпорядження від 5 жовтня 2016 року № 803-р «Про деякі питання запобігання корупції в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади».

Портал сприяє більшій прозорості у сфері публічних коштів та є важливим джерелом для громадськості та бізнесу, зокрема, щодо розвитку регіонів. Інформацію на порталі оновлює Департамент Міжнародних фінансових проєктів.

Всі ці портали належать Міністерству фінансів України, адмініструє їх Державна установа «Відкриті публічні фінанси». Усі дані на порталах подані у машиночитному форматі та можуть бути вивантажені за допомогою публічного API.

«Цифрові» технології – основа сталого добробуту України; нового світу з новими можливостями; сфера, що суттєво впливає на трансформації в країні з метою покращення життя, роботи, творчості, навчання та відпочинку українців.

Перелік використаних джерел:

1. Державна установа «Відкриті публічні фінанси». 2017. URL: <https://www.publicfinance.gov.ua/>.
2. Єдиний вебпортал використання публічних коштів. 2015. URL: <https://spending.gov.ua/new/about-portal>.
3. Бюджет для громадян. 2018. URL: <https://openbudget.gov.ua/>.
4. Міжнародні фінансові проекти. 2019. URL: <https://proifi.gov.ua/?p=index>.
5. Бутинська Р. ВПЛИВ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ: ВИКЛИКИ ТА ЗАВДАННЯ. 2019. URL: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiP7bzMt_76AhWHqIsKHaorDoMQFnoECCEQAQ&url=https%3A%2F%2Fchasprava.com.ua%2Findex.php%2Fjournal%2Farticle%2Fdownload%2F69%2F66%2F&usq=AOvVaw1RRnVbVpvfNajSpGkNXzbg.
6. Шевчук А. ТРЕНДИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ ТРАНСПОРТНОЇ ЛОГІСТИКИ. 2022. URL: http://elar.khmnmu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/12372/1/MDES-2022-N2%2B%284%29_p055-061.pdf.

УДК 334.722:658.114.5

Поливода Анастасія

студентка гр. БМ-31

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

м. Тернопіль, Україна

Науковий керівник: Машлій Галина

кандидат економічних наук, доцент

доцент кафедри менеджменту та адміністрування

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

м. Тернопіль, Україна

Anastasiia Polyvoda

student gr. BM-31

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

Ternopil, Ukraine

Scientific supervisor: Halina Mashlii

PhD (Economics), Docent

Associate professor of Management and Administration Department

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

Ternopil, Ukraine

ЗЛИТТЯ ТА ПОГЛИНАННЯ КОМПАНІЙ В УКРАЇНІ MERGER AND ACQUISITION OF COMPANIES IN UKRAINE

Злиття та поглинання – це доволі складні інтеграційні процеси, що відбуваються в процесі життєвого циклу компаній. М&А виступають у якості стратегічного інструменту зростання підприємства. Дані процеси передбачають складний перебіг подій, несучи чимало ризиків у своїх кінцевих діях.

Злиття – це процес інтеграції двох і більше господарюючих суб'єктів в одну економічну одиницю. Результатом цього є поява великих укрупнених організацій замість декількох меншого розміру, що діяли на ринку. Під час цього відбувається передача корпоративного контролю, включаючи купівлю та обмін активів. При цьому здебільшого велика компанія поглинає дрібнішу. В результаті цього спостерігається збільшення суми активів та клієнтської бази. Такий процес може відбуватись між організаціями зі схожими